

כתב אדמו"ר הזקן

אגרות קודש ח"ט אגרת ב'תתנד

ב"ה, י"א מנחם אב, ה'תשי"ד

הרה"ח וו"ח אי"א נו"נ וכו' מוהר"ר מנחם זאב שי' הלוי [גרינגלס]

ת"ח על שהתחיל לעסוק בהנוגע לצורת האותיות, ובטח כשיהי' אצלו איזה חדשות בזה יודיעני. ומובן שיכול לכתוב לאותם שמזכיר אשר מקבץ הידיעות בזה על פי בקשתי.

אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע ח"ט א'תרז

ב"ה טז מרחשון תשי"ב

אלא התלמיד הנכבד מר מנחם זאב שי' [גרינגלס]

חפצי לראות את כתב ידו בסת"ם אותיות גדולות ובינוניות וקטנות, ויכתוב לי אם הוא יודע את הכתיבה בתמונה המיוחדת לכ"ק אדמו"ר הזקן זצוקלה"ה נבגי"מ זי"ע.

אג"ק ח"ג תשלא

ב"ה, ט"ז אלול, ה'תשי"י

הרה"ח הו"ח אי"א נו"מ וכו' מהור"א שי' [פרידמן]

א) משי"כ בענין צורת היו"ד הפוכה שכותבין בצדיק, ושואל בירור הלכתי בזה, הנה כבר דשו בה רבים ונקבצו הידיעות, במשנת אברהם סכי"ג ס"ק פו-פח, מאיר עיני סופרים ס"ז, מאסף לכל המחנות סל"ו יעו"ש.

ב) בנוגע לפועל, בתפילין תמה אני מי ישנו בדורנו יתום זה, אשר יעיז לחלוק למעשה על האריז"ל שפסק לכתוב בתפילין ביו"ד הפוכה. ואעידה לי עדים נאמנים שכן הוא דעת האריז"ל והם המשנת חסידים וס' תקון תפילין פ"א מ"י מצת שמורים וכו' ואחרון חביב אדמו"ר הזקן. והובאו דברי האריז"ל אלו להלכה בכמה פוסקים ובשו"ע אדה"ז סל"ו.

שוע"ר סי' לו

ג ויש מי שקבלה בידו שגוף הגימ"ל יהיה כמו זי"ן, שימשוך רגל ימין מאמצע הראש, ולא מקצהו כמו בו"ו, וכן כל ראשי שמאל שבאותיות שע"ט נ"ז גי"ץ יהיו דומים לזי"ן ... אבל קבלת האריז"ל אינו כן.

צ ועל פי קבלת האריז"ל, כל הצדי"י שבתפילין יהא ראש ימין כמו יו"ד הפוכה.

שוע"ר סי' לב

נב בתפילין ... יניח לפניו ריח כדי ט' אותיות בראש השיטה ... יש לו לסיים פרשת שמע בסוף שיטה.

קו"א ס"ק יב אמר הכותב: ידוע ומפורסם לכל הסופרים מובהקים דמדינתנו, שהנהיג הרב להניח ריח דווקא בסוף פרשת שמע כשיעור ט' אותיות, וגם קודם התחלת פרשת והיה אם שמוע להניח ריח כשיעור ט' אותיות ... ובמזוזה אין צריך להיות הריח רק כשיעור ג' יודי"ן סוף פרשת שמע וכשיעור ג' יודי"ן קודם התחלת פרשת והיה אם שמוע. ובשעה שכתב השולחן ערוך שלו נמשך אחר דעת הבית יוסף בשולחן ערוך שלו, ואחר כך חזר בו.

אג"ק חכ"א ז'תתקצג

ב"ה, כ"ט טבת, תשי"ד

הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר מנחם זאב שי' הלוי [גרינגלס]

שלום וברכה!

ב) במ"ש אודות תמונת האותיות שכתב לי מוה"ר יעקב שי' זילבערמאן, הנה מכתבו נתקבל, וכפי שרואה אני ממכתב כת"ר שי', הרי, כנראה, שאין להני"ל קבלה איש מפי איש, אלא רק שמדייק בתמונת הפרשיות שראה. ולכאורה, בענינים כמו אלו צריך לשמוע איש מפי איש - מה בדוקא ומה בא בהזדמן, אבל אינו בדוקא. וכדאי לחפש אם ימצאו כאלה.

אגרות קודש ח"ח אגרת ב'שפב

ב"ה, ג' שבט, תשי"ד

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכת שמים מוה"ר יעקב שי' [זילברמן]

מאשר הנני קבלת מכתבו ותוכנו שינוי צורת האותיות בכתב ע"פ רבינו הזקן לגבי הנהוג אצל השאר, וכנראה ממכתבו שאין זה אצל כת"ר קבלה איש מפי איש אלא שדייק ומדייק בפרשיות שקבלה שנכתבו ע"י סופרי חב"ד, שבזה הרי יש ספק מהו בדיוק ובדוקא ומהו באקראי ולא בדוקא, אולי כדאי שכת"ר שי' כמומחה בזה יחקור אפשר ימצא מקבל איש מפי איש בצירוף אותיות כנ"ל, ות"ח מראש...

אגרות קודש ח"ט אגרת ב'תתכב

ב"ה, כ"א תמוז, תשי"ד

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר מנחם זאב שי' הלוי [גרינגלס]

זה מזמן שעניתי להרה"ח מוה"ר יעקב שי' זילברמן בהנוגע לצירוף אותיות כתב חב"ד ששלח לי אז, ובקשתיו אפשר ימצא מקבל איש מפי איש בצירוף אותיות הנ"ל ולא רק ממה שמצא בפרשיות, שאז לא תמיד ברור מהו בדיוק ובדוקא ומהו באקראי, או רק לשם הידור. והנה עתה אתא לידי ענין שנוגע לי לברר אודות אותיות חיי"ת וטי"ת בתפילין, ובמילא נתעוררה אצלי השאלה בכלל, אם יש חילוק בין פסק רבינו הזקן בשו"ע בצירוף האותיות - למנהג סופרי חב"ד, ובצירוף האותיות ששלח הנ"ל מכבר, נמצא שם הטי"ת בשני אופנים. כן נוגע לדעת אודות צירוף יו"ד הימני של הצדי"ק. ואפשר יש אצל הנ"ל איזה מסורה בזה, או אפשר יודע מי שיש תחת ידו מסורה. ואולי יתדבר עם מוהר"י שי' זילברמן, ויודיע דעת שניהם, ות"ח מראש.

אגק ח"י ג'רטו

ב"ה, כ"ב טבת, תשט"ו

הרה"ג והרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ צנמ"ס כו' מוהרש"י שי' [זוין]

הנה זה חדשים שהנני משתדל לברר המסורת בכתיבה אצל סופרי אנ"ש, בתפילין וגם בס"ת, ולע"ע לא העליתי מרגלית בידי, כי אין ידיעות ברורות בזה. ואפשר נודע בין אנ"ש באה"ק ת"ו? אף, שכנראה, גם ביניהם מסורות שאינן מתאימות עם מה ששמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר - בענינים אחרים, וכמודפס בלקוטי מנהגים, ששמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר, ואח"כ נתקבלו מכ"י מהרה"ח הר"ח נאה ז"ל שאנ"ש באה"ק לא נהגו כך עד עתה. ואפשר אשר גם בכתיבת האותיות הוא עדי"ז. ובכל אופן כדאי לקבץ הידיעות ויהי עכ"פ שיבא מכשורא. ואפשר יודיעני כת"ר למי לפנות בזה באה"ק ת"ו.

אג"ק ח"א ג'תשמה

ב"ה, ד' אלול, תשט"ו

הווי"ח אי"א נוי"נ כו' רב מו"ה חיים שי' [שאסיצקי]

א) בהנוגע לתמונת האותיות אשר בסת"ם שבנוהג חב"ד, הנה כמה שינויים ישנם ממה שכתב רבנו הזקן בשו"ע שלו, וכמדובר בכמה מקומות בטעם השינוי שבין פסקי רבנו בשולחנו הטהור והפסקים שלו בסידורו ובמה שהנהיג בהנוגע לפועל, ועיין ג"כ שער הכולל בתחלתו, קונטרס פסקי הסידור להרב נאה ועוד, ובהשייך לתפילין ביחוד ידוע הכתוב בבית רבי פרק יו"ד אשר התפילין תיקן רבנו הזקן עפ"י קבלת הראשונים וקבלת האריז"ל בכתיבתם תיקונם והנחתם עיי"ש, והן הדברים הנלמדים מפה אל פה מסופר לסופר וקשה לבארם ככל הצורך בכתב, ואין הכתב משמש אלא בתור עזר להנאמר בעל פה, ולכן בשאלה כהנ"ל וכיו"ב יתדבר עם סופר סת"ם כמנהג חב"ד, ויבאר הפרטים.

אג"ק ח"ד ד'תשפט

ב"ה, כ"ח תשרי, תשי"ז

הרה"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכת שמים מו"ה חיים מאיר שי' [גרליק]

ובהזדמנות זו אתענין לדעת אם יודע ברור צורת האותיות הנהוג בין חסידי חב"ד ע"פ רבנו הזקן ואם כן, ממי קבל מסורה זו, והסמכות של זה שמסרו זה, וכל המפרט בכגון דא ה"ז משובח.

אג"ק ח"ז ו'תסד

ב"ה, כ"ז מניא, תשי"ח

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה ישראל זוסמאן שי' [דבורץ]

במ"ש בעניני סופרות וצירוף האותיות כפי שיטת חב"ד לא אזדמן מילתא לשמוע בזה הוראות, והרי בכגון דא העיקר הוא מסורת מסופר לסופר, פה אל פה, ויש לחפש את אלו שיש להם מסורה בזה ולחקור מהם.